ΟΙ ΑΠΟΣΤΑΤΑΙ ΕΚΛΙΠΑΡΟΥΝ ΕΠΕΜΒΑΣΙΝ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ

— ΣΕΛΙΣ 8η —

ΤΟ ΒΗΜΑ

ΙΔΡΥΤΗΣ : ΔΗΜ. ΛΑΜΠΡΑΚΗΣ
ΕΚΔΟΤΗΣ : Χ. Δ. ΛΑΜΠΡΑΚΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Α. ΔΗΜΑΚΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: Λ. Β. ΚΑΡΑΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΑ: ΧΡΗΣΤΟΥ ΛΑΔΑ — ΕΔ. ΛΩ 3
ΤΗΛΕΦΩΝΑ: 230.221—23 καί 237.283—86
ΕΤΟΣ ΚΑ' ΑΡ. 6341 - ΤΙΜΗ ΔΡΧ. 1.50

ΤΡΙΤΗ 25 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1966
Σελήνη 4 ἡμερῶν
Ἀν. ἡλίου 7.36, Δύσ. 5.38
Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου

ΕΞΗ ΜΗΝΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΑΠΟ ΤΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΑΣ ΕΠΙΣΤΟΛΑΣ ΕΙΣ ΤΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ ΔΙΑΓΓΕΛΜΑ

1. Τά Ἰουλιανά καί ἡ συνέχεια των

Δύο ἄρθρα τοῦ κ. ΦΑΙΔΩΝΟΣ Θ. ΒΕΓΛΕΡΗ

Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Στίς πρῶτες ἑβδομάδες τοῦ νέου αὐτοῦ χρόνου, ἕξη μῆνες μετά τά γεγονότα πού ἔκαναν τόσο δύσθυμη τή ζωή κάθε συνειδητοῦ Ἕλληνος καί τόσο μελαγχολική τήν πρωτοχρονιά του, εἶναι ἀνάγκη γιά κάθε πολίτη καί εἶναι καθῆκον γι' αὐτόν πού μελετᾶ τούς δημοσίους θεσμούς νά δοκιμάσει νά εἰσδύσει στή σημασία αὐτῶν τῶν γεγονότων καί ἐκείνων πού ἀκολούθησαν, καί νά καθορίσει τήν ἐπίδρασι πού ἤσκησαν ἤ πρόκειται ν' ἀσκήσουν στήν τύχη τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Ἡ ἀκριβής ἐκτίμησις πολιτικῶν πράξεων πού εἶναι ἀκόμα παροῦσαι ἤ πρόσφατοι δέν εἶναι εὔκολη. Ὅλα σχεδόν τά στοιχεῖα κρίσεως: ἐπίσημα ἔγγραφα, πολιτικαί δηλώσεις, ἀρθρογραφία καί εἰδησεογραφία, προέρχονται ἀπό πρόσωπα πού μετέχουν στή διαμάχη. Καί αὐτός ὁ παρατηρητής, ὅταν εἶναι ἐγχώριος, δέν μπορεῖ, κι' ἄν ἦταν δυνατό νά βρεθεῖ ἀνώτερος κάθε ἄλλου ἐπηρεασμοῦ, νά κατανικήση τήν ἕλξι τῆς ἰδεολογίας του.

Ἡ διάγνωσις ὅμως γίνεται ἀκόμα δυσκολώτερη ὅταν — ὅπως συμβαίνει ἀπό τίς 15 Ἰουλίου — ἡ πολιτική ζωή ἤ ὅ,τι κατέλαβε τή θέσι της διεξάγεται κατά πολύ καί, ὁπωσδήποτε σέ ὅ,τι ἀφορᾶ τά ἐλατήρια, τά μέσα καί τούς βαθύτερους σκοπούς τῶν πολιτικῶν ἐνεργειῶν καί θέσεων, μυστικά, σέ ἰδιαίτερα γραφεῖα ἤ καί δωμάτια, ἀπό πρόσωπα γνωστά, εἰκαζόμενα ἁπλῶς ἤ καί ἄγνωστα, πού ἔχουν ἤ δέν ἔχουν ἐνεστῶσα ἤ ἔγκυρη πολιτικήν ἰδιότητα.

Ἔτσι γιά τό πολύ κοινόν — στό ὁποῖον ἀνήκω — τά μόνα ἐπίσημα στοιχεῖα ὅλης τῆς πολιτικῆς μας καταστάσεως τοῦ τελευταίου ἐξαμήνου εἶναι: οἱ τρεῖς ἐπιστολές τοῦ Βασιλέως πρός τόν Πρωθυπουργό τῆς Ἑλλάδος (8,10 καί 14.7.1965) καί οἱ ἀντίστοιχες ἀπαντήσεις τοῦ δευτέρου, τό διάγγελμα τοῦ Βασιλέως πρός τόν Ἑλληνικό Λαό ἐπί τῇ 1ῃ τοῦ ἔτους 1966 καί οἱ λίγες συζητήσεις τῆς Βουλῆς, στίς λίγες ἐπίσης ἐκεῖνες συνεδριάσεις ὅπου οἱ τρεῖς «ἰουλιαναί» κυβερνήσεις ἀναγκάσθηκαν νά ἐμφανισθοῦν, ὑπό τό προπέτασμα ἄλλως τε πρωτοφανοῦς ἀστυνομικοῦ συναγερμοῦ, γιά νά ζητήσουν καί νά μή λάβουν ἤ νά λάβουν χωρίς μεγάλη δόξα, ψῆφον ἐμπιστοσύνης ἤ νά προτείνουν πρόεδρο τῆς Βουλῆς. Ὅσοι θά ἤθελαν νά διεξέλθουν καί τό δευτερεῦον ὑλικό, μποροῦν ν' ἀνατρέξουν καί σέ δύο ἀκόμα κείμενα: Τά πρακτικά τοῦ Συμβουλίου τοῦ Στέμματος (1ης καί 2ας Σ)βρίου 1965), ὅπου γίνεται ἡ περιγραφή τῆς ἀπολύτου μοναρχίας καί ὑποστηρίζεται, ἀπό συντηρητικούς καί σοσιαλιστάς, ὅτι αὐτό εἶναι τό ἰσχῦον πολίτευμα ὄχι μόνο στήν Ἑλλάδα, ἀλλά καί στήν... Ἀγγλία· τέλος, ἐνδιαφέρον γιά τήν εὔγλωττη κενότητά του εἶναι τό περίτρομο πρόγραμμα τοῦ Κόμματος πού ἵδρυσαν, ἐδῶ κ' ἕνα μῆνα, ὁ Πρωθυπουργός, οἱ Ἀντιπρόεδροι καί οἱ Ὑπουργοί τῆς παρούσης Κυβερνήσεως, ἀφοῦ συνῆλθαν πρός τοῦτο στήν αἴθουσα τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, καί γιά τό ὁποῖο κατάλληλος θά ἦταν, ἀντί αὐτοῦ πού δήλωσαν, ὁ τίτλος τοῦ «Κόμματος τῶν Καθημένων».

Ὑπό τό φῶς τῶν γεγονότων πού συνέβησαν ἀπό τίς 15 Ἰουλίου εἶναι ἀναμφισβήτητο ὅτι ἐκεῖνο τό βράδυ ὁ Βασιλεύς δέν ἀφήρεσε ἀπό τόν Πρωθυπουργό, πού μέ τόση δριμύτητα ἀνάγκασε σέ παραίτησι, τήν κυβερνητική ἐξουσία γιά νά τή δώση σέ ἄλλον πρωθυπουργό τῆς ἐμπιστοσύνης του. Τήν ἀφήρεσε γιά νά δώσει σ' ἄλλον ἐντολή περιωρισμένη κατά τά κεφάλαια ἐκεῖνα πού ὁ Βασιλεύς πιστεύει ὅτι ἀνήκουν «καθεστωτικῶς» καί κυριάρχως σ' αὐτόν, καί σέ κανένα ἄλλον. Τά κεφάλαια αὐτά εἶναι τρία (καί τά παραθέτομε κατά τή σειρά — καί μέ τήν ἀοριστία — πού προεβλήθησαν πρός γνῶσιν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ): 1) ἡ γενική κατεύθυνσις τῆς πολιτικῆς τοῦ Κράτους δίνεται ἀπό τό Βασιλέα, ὁ ὁποῖος ἔχει συνταγματικό δικαίωμα νά ἐπεμβαίνει κάθε φορά πού τό κρίνει ἀναγκαῖο· 2) ἡ μέριμνα γιά τό Στρατό, πού εἶναι ὄργανο κατοχυρώσεως τῆς σταθερότητας αὐτῆς τῆς κατευθύνσεως, ἀνήκει ἐπίσης στό Βασιλέα· 3) ὁ λαός δέν ἀποφασίζει γιά τά μεγάλα προβλήματα τοῦ Ἔθνους, τοῦ παρόντος καί τοῦ μέλλοντός του, οὔτε ἔχει λόγο στίς κρίσιμες στιγμές. Αὐτός καλεῖται ὅταν τά πνεύματα ἠρεμήσουν γιά νά λύση τά «τρέχοντα» ζητήματα, ἀφοῦ τά ἄλλα, τά σοβαρά καί ἐπικίνδυνα, ἔχουν λυθῆ ἀλλοῦ.

Εἶναι ἀλήθεια ὅτι στίς ἐπιστολές τοῦ Βασιλέως τοῦ Ἰουλίου 1965 οἱ ἠπιώτερες βασιλικές κατηγορίες ἐναντίον τοῦ Πρωθυπουργοῦ δέν ἦταν αὐτές πού εἶχαν ὡς θέσι τό παράπονο τοῦ Βασιλέως ὅτι ὁ Πρωθυπουργός τόν ἀφῆκε ἄκαιως ὅτι ὁ Πρωθυπουργός τόν ἀφῆκε ἀκάλυπτο στή μομφή ὅτι δέν τηρεῖ τό Σύνταγμα (θέμα ἀρνήσεως ὑπογραφῆς διατάγματος ἀντικαταστήσεως τοῦ ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Ἀμύνης) καί ὅτι ὁ Βασιλεύς παρεξηγήθη ἀπό τόν Πρωθυπουργό ὅσον ἀφορᾶ τήν ἀντίληψί του πρός του γιά τή θέσι τοῦ Στρατοῦ μέσα στό Κράτος (Ἐπιστολή 8.7.1965: «.. Οὔτε εἶχον ποτέ οὔτε ἔχω τήν πρόθεσιν νά ἀπομακρυνθῶ ἔστω καί κατά κεραίαν τῶν ὑπό τοῦ Συντάγματος ρητῶς καθωριζομένων καθηκόντων καί ὑποχρεώσεών μου πρός τάς ὁποίας θά παραμείνω αὐστηρῶς προσηλωμένος καί ὅτι θά τηρήσω ἀπαρεγκλίτως τόν ὅρκον μου. Συγχρόνως σᾶς καλῶ νά καταδικάσετε τήν ἐναντίον μου συκοφαντικήν ἐκστρατείαν.. Ἔχω τήν ἀξίωσιν νά γνωρίζητε ὅτι δέν ἔχω σκοπόν νά ἔλθω εἰς οἱασδήποτε μορφῆς ρῆξιν πρός τήν πλειοψηφίαν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ...» Ἐπιστ. 14.7.1965: «Διά τάς ἀντιλήψεις, τάς ὁποίας ἰσχυρίζεσθε ὅτι ἔχω ἐν σχέσει πρός τό Ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Ἀμύνης, περί τοῦ ὁποίου, ὡς μοῦ γράφετε, κατέχομαι ἀπό τήν θέλησιν νά ἔχω ἀποφασιστικήν γνώμην, θεωρῶν τοῦτο στεγανόν διαμέρισμα ἐξαιρούμενον τῆς ἐξουσίας τῆς Κυβερνήσεως, ὀφείλω νά σᾶς δηλώσω κατά τόν κατηγορηματικώτερον τρόπον ὅτι εὑρίσκεσθε εἰς πλάνην καί μοῦ ἀποδίδετε μομφήν ἀσυγχώρητον, οὐδεμίαν ἔχουσαν βάσιν...»).

Ἦταν ὅμως φανερό ἤδη ἀπό τό κείμενο τῶν ἐπιστολῶν, ὅτι ὁ Βασιλεύς διεκδικεῖ τήν ὑστάτη καί τελευταία λέξι ἐπάνω στά ζητήματα τοῦ Στρατοῦ, πού συνδέει ἀναπόσπαστα μέ τίς πολιτικές καί κοινωνικές του πεποιθήσεις, καί ὅτι ἐπιφυλάσσει τό δικαίωμά του νά ἐπεμβαίνει ἀποφασιστικά γιά νά ἐπαναφέρει τό Στρατό στήν τάξι πού νομίζει τήν προσήκουσα. Εἶναι χαρακτηριστικό ὅτι, στίς ἐπιστολές, τά μόνα σημεῖα, ὅπου οἱ ἐλευθερίες τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ἀναφέρονται μέ ἔμφασι, εἶναι ἐκεῖνα πού δικαιολογοῦν τό ηὐξημένο ἐνδιαφέρον τοῦ Βασιλέως γιά τό Στρατό ἤ διατυπώνουν ἀξίωσι ἀπό τόν Πρωθυπουργό νά λάβει μέτρα διαλύσεως τῶν «λαοκρατικῶν ἐκδηλώσεων» (Ἐπιστ 8.7.1965: «... Δέν ἐπιτρέπεται νά ὑφίσταται οὐδ' ἐπ' ἐλάχιστον ἔδαφος πολιτικῆς ἐνεργείας εἰς τάς Ἐνόπλους Δυνάμεις... Σᾶς καλῶ νά καταδικάσετε τήν ἐναντίον μου συκοφαντικήν ἐκστρατείαν καί νά λάβετε σύντονα καί ἀμέσου ἀποδόσεως μέτρα διαλύσεως πάσης ὀργανώσεως ἤ προπαρασκευῆς λαοκρατικῶν ἐκδηλώσεων ἤ στάσεων προπαρασκευαζομένων δι' οἱονδήποτε πρόσχημα πρός ὑποδούλωσιν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ καί κατάλυσιν τῆς λαϊκῆς κυριαρχίας καί τῶν ἀτομικῶν ἐλευθεριῶν...». Ἐπιστ. 10.7.1965: «Ὡς ἐγγυητής... τῆς διαφυλάξεως τοῦ Συντάγματος καί εἰδικώτερον τῶν θεμελιωδῶν ἀρχῶν τῆς λαϊκῆς κυριαρχίας καί τῶν δημοκρατικῶν ἐλευθεριῶν τοῦ κατ' ἐξοχήν δημοκρατικοῦ ἡμῶν λαοῦ εἶμαι ὑποχρεωμένος νά ἐνδιαφέρωμαι ἰδιαιτέρως διά τάς ἐνόπλους δυνάμεις οἵτινες ὡς λόγον ὑπάρξεως ἔχουν τήν προάσπισιν τοῦ Ἔθνους ἀπό ἐξωτερικούς ἤ ἐσωτερικούς κινδύνους»). Τόση μάλιστα εἶναι ἡ εὐαισθησία τοῦ Βασιλέως στά θέματα τοῦ Στρατοῦ, ὥστε ἡ βάσις τοῦ κατηγορητηρίου, καί στίς τρεῖς ἐπιστολές, εἶναι λιγώτερο ὅτι ὁ Πρωθυπουργός ἀφῆκε νά ἐξυφανθῆ «ἐπαναστατική, συνωμοτική ὀργάνωσις εἰς τάς Ἐνόπλους Δυνάμεις» — αὐτή τήν εὐθύνη ἔπρεπε νά τήν ἔχει βέβαια πρῶτος ὁ ἔμπιστος τοῦ Βασιλέως Ὑπουργός Ἐθνικῆς Ἀμύνης — καί περισσότερο, ἄν ὄχι καί μόνο, γιατί ὁ Πρωθυπουργός διέπραττε τό ἀσυγχώρητο σφάλμα νά μή θεωρεῖ τά περί «συνωμοσίας» σοβαρά καί γιατί ἡ ἀνάκρισις — τότε στό στάδιο τῆς «διοικητικῆς ἐξετάσεως» — δέν εὕρισκε μεγάλους ἐνόχους. (Ἐπιστ. 8.7.1965: «Διεφωνήσαμεν ἤδη ἐπί τῆς εἰσηγήσεώς σας πρός ἐμέ... νά τερματισθῆ ἡ διερεύνησις τῆς ὑποθέσεως, μετά τήν ὑποβολήν τοῦ πορίσματος τῆς διοικητικῆς ἐξετάσεως, ἐν τῷ ὁποίῳ ὅμως ὁμολογοῦνται ἀποτυχίαι ὡς πρός τήν ἀνακάλυψιν βασικῶν συντελεστῶν καί μετά τήν ἐπιβολήν ἐλαφρῶν πειθαρχικῶν ποινῶν εἰς ὅσους ἐνόχους ἠδυνήθη νά ἀνεύρη ὁ διενεργήσας τήν ἐξέτασιν...». Ἐπιστ. 10.7.1965: «Διά τήν κατίσχυσιν τῆς ἀρχῆς ὅτι αἱ ἔνοπλοι δυνάμεις ἀνήκουν μόνον εἰς τό Ἔθνος δέν ἀρκεῖ μόνη ἡ διακήρυξις τῆς ἀρχῆς, ἀλλά ἀπαιτεῖται ἐπιμελής καί συνεχής ἐφαρμογή της. Ἐγώ τεταγμένος ὑπεράνω τῆς πολιτικῆς, ὀφείλω ἀνεπηρέαστος νά ἐπαγρυπνῶ διά τήν τήρησιν τῆς ἀρχῆς καί σᾶς ἔχω εἴπει ὅτι διεπίστωσα σοβαρωτάτας παραβιάσεις αὐτῆς». Ἐπιστ. 14.7.1965: «Εἶμαι βέβαιος ὅτι... θά ἀνευρεθῆ κατάλληλος ὑπουργός Ἐθνικῆς Ἀμύνης, ὁ ὁποῖος νά ἀντεπεξέλθη εἰς τάς μεγάλας ἀπαιτήσεις τοῦ τομέως τούτου καί τήν ἀνάγκην νά διαφυλάξη ἀπό πάσης πλευρᾶς ἤ ἐπεμβάσεως τήν δικαστικήν ἀνάκρισιν εἰς τήν ὑπόθεσιν τῆς συνωμοσίας ἐν τῷ στρατεύματι. Δυστυχῶς διαφέρουν ριζικῶς αἱ ἀντιλήψεις ἡμῶν ἐπί τούτου, διότι ἐσεῖς (sic) θεωρεῖτε ἀνύπαρκτον τήν συνωμοσίαν καί μόνον πολιτικήν σκευωρίαν ὑπάρχουσαν, ἐνῶ ἐγώ στηριζόμενος εἰς τό πόρισμα τῆς διοικητικῆς ἐξετάσεως εἶμαι ὑποχρεωμένος νά θεωρῶ ὑπαρκτήν καί ἐπικίνδυνον τήν ἐλεεινήν αὐτήν ὑπόθεσιν». — Αὐτό τό «δ υ σ τ υ χ ῶ ς» εἶναι ἀληθινά φοβερό).

Ὅσον εἶναι ἀλήθεια ὅτι οἱ βασιλικές ἐπιστολές τοῦ Ἰουλίου, ἡ δημοσιότης πού τό Αὐλαρχεῖο διέταξε νά δοθῆ σ' αὐτές, καί οἱ ἐνέργειες πού οἱ ἐπιστολές αὐτές ἤθελαν νά δικαιολογήσουν καί νά στηρίξουν, περιεῖχαν τήν ἐξαγγελία, τήν προδιάθεσι ἤ τουλάχιστο τήν πιθανολόγησι ὅλων τῶν μετέπειτα ἐξελίξεων, ἄλλο τόσο πρέπει ν' ἀναγνωρισθῆ ὅτι αὐτές οἱ ἐξελίξεις εἰσεκόμισαν καί νέα στοιχεῖα — ὅλα ἄλλως τε εἰς βάρος τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος, τῆς δημοκρατίας καί τῆς πολιτικῆς ἐλευθερίας τῶν Ἑλλήνων.

Ὁ σχηματισμός τριῶν κυβερνήσεων ἐναντίον τῆς γνωστῆς καί βεβαίας κατανομῆς τῶν κομμάτων στή Βουλή, κ' ἔπειτα ἐναντίον τοῦ ἀποτελέσματος δύο ψηφοφοριῶν, μέ τήν παρασκηνιακή ἐξασφάλισι τῶν ψήφων τῆς ἀντιπολιτεύσεως καί μέ τόν τυχηρό ἐντελῶς ὑπολογισμό στό ρῆγμα ἤ — γιατί ὄχι — καί στήν ὁμαδική μεταστροφή πού μποροῦσαν νά φέρουν σ' ὅλην τήν ὁμάδα τῆς συμπολιτεύσεως τετελεσμένα καί «βασιλικά» γεγονότα, δέν κατεκρήμνισε μόνο τήν ἀρχή τῆς «δεδηλωμένης» πού τόσο οἱ συνταγματολόγοι μας τονίζουν καί κείνη, πού εἶναι γραμμένη στό Σύνταγμα, ὅτι «ἡ κυβέρνησις πρέπει ν' ἀπολαύη τῆς ἐμπιστοσύνης τῆς Βουλῆς» καί ἀπό τήν ὁποία ἐπιτρέπεται βέβαια νά βγάλει κανείς τό συμπέρασμα ὅτι τέτοια μόνο κυβέρνησι δικαιοῦται ὁ Βασιλεύς νά διορίζει. Ἔκαμε κάτι πολύ σοβαρώτερο, ἀπό τή στιγμή πού καί οἱ τρεῖς κυβερνήσεις — καμωμένες κάθε μία πάνω στά ἐρείπια τῆς προηγουμένης — διωρίσθησαν ἀφοῦ παρητήθησαν, ρητά ἤ σιωπηρά ἀλλά πασίδηλα — καί μέ τήν ὑψηλόφωνη ἱκανοποίησι μιᾶς μερίδος τοῦ τύπου — ἀπό τό δικαίωμα νά εἰσηγηθοῦν πότε ἴδια πεποιθήσει ἐκλογές στόν Βασιλέα ἤ καί νά ὑποβάλουν παραίτησι ἄν νομίσουν ὅτι ἔφθασαν στό ἀπροχώρητο, ἀπό τό δικαίωμα νά διευθύνουν τό Στρατό καί τήν ὀργάνωσί του, τέλος ἀπό τήν ἐξουσία νά χαράσσουν ἐλεύθερα σύμφωνα μέ κάποιο κοινή καί ὡρισμένη ἰδεολογία ἤ κάποιο ἐθνικό πρόγραμμα τήν πολιτική τοῦ Κράτους πάνω στά μεγάλα προβλήματα τῶν σχέσεών του μέ τό λαό καί τῆς πολιτικῆς ἐλευθερίας, ἤ, μέ λιγώτερες λέξεις, ἀπό τό δικαίωμα νά ἔχουν κάποια πολιτική.

Ἔτσι ἡ «ἔντονος ἄσκησις τῆς βασιλικῆς προνομίας», γιά νά μιλήσωμε τή γλῶσσα ὡρισμένων συνταγματολόγων τοῦ ἐξαμήνου, ἐδημιούργησε ἕναν τύπο κυβερνήσεως πού θά μποροῦσε νά ὀνομασθῆ «μόνιμος διευθυνομένη ὑπηρεσιακή», γιατί ἔχει τόση μόνο π ο λ ι τ ι κ ή ἐ ξ ο υ σ ί α, ὅση τῆς παραχωρεῖ ὁ Βασιλεύς στά βασικά καί τόση ὅση τῆς ἐπιτρέπει ἡ πρώην ἀντιπολίτευσις καί σημερινή συμπολίτευσις ὑπό ὅρους καί προϋποθέσεις στά ὑπόλοιπα πολιτικά (καί καμμιά φορά καί τά τρέχοντα) θέματα. Κ' ἐπειδή καμμιά παραίτησις δικαιωμάτων ἀπό πρόσωπα πού ἐξακολουθοῦν νά στηρίζουν τήν ἐπίσημη, τήν κυβερνητική ἰδιότητά τους ἐπάνω στό σχῆμα τῆς λαϊκῆς ἐντολῆς, ἔστω καί ἔτσι τρομερά ἀλλοιωμένο στόν τύπο καί στήν οὐσία, δέν γίνεται χωρίς ἀντίστοιχη ζημία καί τῶν δικαιωμάτων τοῦ λαοῦ, σ' αὐτό τό σύστημα καί τό ἐκλογικό σῶμα — τό «Ἔθνος» ὅπως λέγει τό Σύνταγμα, ὁ «κατ' ἐξοχήν δημοκρατικός ἡμῶν λαός» ὅπως ἔλεγαν ἀκόμα οἱ βασιλικές ἐπιστολές τοῦ Ἰουλίου — ἔγινε κι' αὐτός «ὑπηρεσιακός». Γιατί ψηφίζει τότε μόνο ὅταν «ἐκτονωθῆ», — μέ λιγώτερο ψιμμυθιωμένη λέξι: ὅταν «ξεθυμάνει» — ὅταν παύσει νά ἀκούει ἤ νά ἔχει «δημαγωγούς», ὅταν ἀφομοιώσει καλά τά νέα δόγματα καί ἐνστερνισθῆ τίς ἄνωθεν ἐθνικές κατευθύνσεις καί τήν δέουσα ἐκλογική πειθαρχία, καί πρό πάντων ὅταν συνετισθῆ καί μετανοήσει γιά νά κληθῆ — ἴσως κάποτε — νά ψηφίσει, τότε πού τά μεγάλα ζητήματα τῆς ζωῆς καί τῆς ἐλευθερίας του θά ἔχουν λυθῆ ἀπό ἄλλους «φύλακας» ἐκτός καί ὑπεράνω του.

Ἡ περίοδος μετά τόν σχηματισμό τῆς τρίτης κυβερνήσεως καί τό κατόρθωμά της νά ἐπιτύχει — διογκωμένη μέ τόσους ὑπουργούς καί ὑφυπουργούς ὅσοι μποροῦσαν νά συμπληρώσουν τάς ψήφους τῆς διατεταγμένης ἀντιπολιτεύσεως, ψηφίζοντας ὁ καθένας τό ὑπουργεῖο του — νά λάβει δύο ψήφους πλειοψηφίας στίς 23 Σεπτεμβρίου, χρησιμοποιήθηκε ἀπό κυβερνητικῆς πλευρᾶς γιά νά διδαχθῆ σέ πολλούς τόνους καί μέ διάφορα μέσα στό λαό — αὐτόν ἐννοεῖται πού ἀξίζει τόν κόπο, ὄχι τόν ὄχλο τοῦ δρόμου — ἡ καρτερία, ἡ ἀγόγγυστη νομιμοφροσύνη καί ἡ βραδεῖα ἐξιλέωσι, χωρίς ὑποσχέσεις καί χωρίς ἄμεσες ἐλπίδες. Ἡ Κυβέρνησις βάλθηκε νά ἐπαναλαμβάνει συχνά τήν παληά λέξι τοῦ «καθεστωτικοῦ», τή νεώτερη τῆς «πολώσεως» καί τή νεώτατη τῆς «ἐκτονώσεως», μέ ὅλα τά ὑπονοούμενα ἐκφοβισμοῦ καί ἀπειλῆς πού περιέχουν, ἀφοῦ τά δύο πρῶτα ὑπενθυμίζουν στούς κακούς μαθητές τοῦ «νέου» πολιτεύματος, ὅτι ἡ δυστροπία τους μπορεῖ καί νά ὁδηγήσει στήν ἐσχάτη προδοσία, ἡ δέ καθυστέρησι στό τρίτο ἔχει ὡς ἐπακόλουθο συνέχισι τῆς πολιτικῆς ἀπαγορεύσεως καί ἴσως καί πολύ χειρότερα. Φυσικά, σ' αὐτές τίς πλύσεις τοῦ ἐγκεφάλου μας ἐπρωτοστάτησαν οἱ πιό «δημοκρατικοί» ἀπό τούς «δημοκρατικούς» ὑπενθυμίζοντας μάλιστα — ὅ λ ο ι — τούς «παληούς δημοκρατικούς ἀγῶνας» τους, πρᾶγμα πού δέν παραλείψαμε βέβαια νά σημειώσουμε, γιατί μᾶς ἔδινε ὅλο τό μέτρο τῆς ἀποδοχῆς τους, ὅτι εἶναι κατηγορούμενοι κ' ἔχουν ἀνάγκη ἀπό ἕνα ἐλαφρυντικό κάποιας «προτέρας καλῆς διαγωγῆς».

Τέλος ὅλη αὐτή ἡ προσπάθεια νά δικαιολογηθοῦν τά ὅσα ἀπέκοψαν ἄλλη μία φορά τήν Ἑλλάδα ἀπό τά δημοκρατικά Κράτη τοῦ κόσμου — προσπάθεια στήν ὁποία ἀνεμίχθησαν ὅπως ἦταν ἑπόμενο καί μερικοί ἀπ' αὐτούς πού κουράζονται κάθε τόσο νά εἶναι ἐλεύθεροι — κορυφώθηκε στή δήλωσι τοῦ Προέδρου τῆς 3ης Κυβερνήσεως, πού ἔκανε σέ ξένους μάλιστα δημοσιογράφους, ὅτι «αἱ ἐκλογαί θά ἦσαν κ α τ α σ τ ρ ο φ ή διά τήν Ἑλλάδα». Ἔτσι ἡ Ἑλληνική Κυβέρνησις τοῦ τέλους τοῦ 1965 ἐξέφρασε τή σημασία πού δίνει στή διπλῆ ὑπογραφή πού τό Ἑλληνικό Κράτος ἔβαλε κάτω ἀπό τήν Οἰκουμενική Διακήρυξι τῶν Δικαιωμάτων τοῦ Ἀνθρώπου (1948) καί κάτω ἀπό τό Πρόσθετον Πρωτόκολλον εἰς τήν Εὐρωπαϊκή Σύμβασι Προστασίας τοῦ Δικαιώματος τοῦ Ἀνθρώπου καί τῶν θεμελιωδῶν Ἐλευθεριῶν (πού ἡ Ἑλλάς ὑπέγραψε στίς 20.3.1952) καί πού ὁρίζουν, σχεδόν ταυτόσημα (ἀντιστοίχως: ἄρθρα 21 καί 3), ὅτι «ἡ ἐξουσία στηρίζεται ἐπί τῆς λαϊκῆς θελήσεως ἐκφραζομένης διά τιμίων ἐκλογῶν πού διεξάγονται κατά περιοδικά διαστήματα διά καθολικῆς καί μυστικῆς ψηφοφορίας ὑπό ὅρους ἐξασφαλίζοντας τήν ἐλευθέραν ἔκφρασιν τῆς γνώμης τοῦ λαοῦ περί τῆς συνθέσεως τοῦ ἐκλογικοῦ σώματος».

Ὅλες ὅμως αὐτές οἱ θυσίες δικαιωμάτων, ἐξουσιῶν καί πεποιθήσεων, ὅπως καί ὅλη ἡ προθυμία τῆς συντριπτικῆς πλειοψηφίας τοῦ Συμβουλίου τοῦ Στέμματος, πολύ ἐπιφυλακτικά ἠμείφθησαν καί παρά τήν πολλή καλή θέλησι πού κατεβλήθη, βρέθηκαν νά ὑστεροῦν ἀρκετά ἀπό τήν ἀντίληψιν πού ἔχει ὁ Βασιλεύς περί τῶν συνταγματικῶν ἐξουσιῶν του. Ἡ περίοδος 15 Ἰουλίου μέχρι τέλους 1965 ἐνεφάνισε τό συνηθισμένο φαινόμενο τῶν εὐνοουμένων τοῦ μονάρχου πού προσπαθοῦν νά γίνουν βασιλικώτεροι τοῦ Βασιλέως. Ἡ 1η Ἰανουαρίου τοῦ 1966 ὅμως ἀπέδειξε ὅτι τέτοια πλειοδοσία εἶναι τοῦ λοιποῦ δύσκολη, γιατί ὁ Βασιλεύς προπορεύεται.

Ὑπάρχουν πραγματικά τρία τουλάχιστο σημεῖα στό βασιλικό διάγγελμα τῆς Πρωτοχρονιᾶς πού συμπληρώνουν τίς ἐπιστολές καί πού σημειώνουν νέα βήματα στή σκέψι τοῦ Βασιλέως.

Η ΕΝΩΣΙΣ ΚΕΝΤΡΟΥ ΣΥΝΕΧΙΖΕΙ ΤΑΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΒΟΥΛΗΝ

«ΑΟΡΑΤΟΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ» ΔΙΟΙΚΟΥΝ ΤΟΝ ΣΤΡΑΤΟΝ

● Μέ παρανομίας καί βασανιστήρια ἐξελίσσεται ἡ ὑπόθεσις τοῦ «Ἀσπίδα»

ΚΑΤΟΠΙΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΒΑΣΙΛΕΩΣ-ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ «ΕΤΡΟΠΟΠΟΙΗΘΗ» ΤΟ ΕΠΙΜΑΧΟΝ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ

Μετά τάς φοβεράς ἀποκαλύψεις διά τά συμβαίνοντα εἰς τάς Ἐνόπλους Δυνάμεις, πού ἔγιναν τήν παρελθοῦσαν Πέμπτην εἰς τήν Βουλήν, καί τάς σφοδροτάτας ἐπικρίσεις, αἱ ὁποῖαι διετυπώθησαν ἀπό τήν Ἕνωσιν Κέντρου κατά τοῦ νομοσχεδίου περί ἀπαλλοτριώσεως τῶν ἁρμοδιοτήτων τοῦ ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Ἀμύνης ὑπέρ τῶν σκοτεινῶν ἐκπροσώπων τῆς Χούντας, ἡ Κυβέρνησις ἐπεδίωξε χθές νά «κατευνάση» καί «καθησυχάση» τήν Βουλήν. Ἐνεφάνισεν οὕτω καί διένειμεν εἰς τούς βουλευτάς τό νομοσχέδιον «τροποποιημένον», ἀλλά οὐσιαστικῶς μέ τό ἴδιο περιεχόμενον.

★ Τό χιοῦμορ τῆς τσέπης

— Σκοτεινοί κύκλοι καί πράσινα ἄλογα. Ποῦ τούς εἶδαν οἱ ψεῦτες;...
(Τοῦ Κώστα Μητρόπουλου)

Ἡ οὐσία δέν ἀλλάσσει

Ὁ πρῶτος χθεσινός ὁμιλητής τῆς Ἑνώσεως Κέντρου, κ. Γεράσιμος Βασιλᾶτος ἐπεσήμανε τοῦτο, τονίσας ὅτι καί ὑπό τήν νέαν διατύπωσιν τό νομοσχέδιον ὄχι μόνον δέν ἱκανοποιεῖ, ἀλλά καί ἀποδεικνύει τούς σκοπούς, εἰς τούς ὁποίους ἀποβλέπει. Καί ὑπεγράμμισεν, ὅτι διά τοῦ νομοσχεδίου ἀπεμπολοῦνται ὅλαι αἱ ἐξουσίαι τοῦ ὑπουργοῦ καί παραλλήλως ἐπιδιώκεται ἡ συγκάλυψις σειρᾶς παρανομιῶν, αἱ ὁποῖαι διεπράχθησαν τόν τελευταῖον καιρόν, ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Ἀμύνης.

Ὁ κ. Βασιλᾶτος κατήγγειλεν ὅτι ὁ ὑπουργός Ἐθνικῆς Ἀμύνης εἶναι ὁ ἔμπιστος τῶν ὡρ-

→ Συνέχεια εἰς τήν 5ην σελίδα

Ἕνα στιγμιότυπον ἀπό τήν χθεσινήν συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς: Ὁ βουλευτής τῆς ΕΡΕ κ. Κ. Μανιαδάκης, ἐν μέσῳ τῶν ὑπουργῶν κ. κ. Κωστοπούλου (δεξιά) καί Γκλαβάνη (ἀριστερά)

Η ΠΡΩΤΗ ΠΛΗΡΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

ΕΙΣΒΟΛΗ ΣΤΗ ΣΤΕΠΠΑ

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΟΤΗΣ «ΒΗΜΑΤΟΣ» καί PARIS-MATCH

Η ΜΝΗΜΕΙΩΔΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΡΑΙΗΜΟΝ ΚΑΡΤΙΕ

Ὁ ἑτοιμόρροπος γίγαντας. - Τά ρωσικά ἅρματα, πολλά ἀλλά ποιοτικῶς κατώτερα. - Κρυφές ἀδυναμίες τῆς Βέρμαχτ. - Ἀπροετοίμαστη γιά τόν «στρατηγό χειμώνα». - Χίτλερ: «Χτυπᾶτε σκληρά, δίχως οἶκτο»!

45ον

Ὅσο κι' ἄν θέλη νά ὑποτιμήση τόν Ναπολέοντα, ὁ Χίτλερ, κατά βάθος δέν θά ἀπαξιώση νά λάβη ὑπ' ὄψη του διδάγματα τῆς πείρας καί ἐκείνου, ἀλλά καί τοῦ Σουηδοῦ προδρόμου του. Ξέρει πολύ καλά ὅτι καί ὁ Κάρολος XII καί ὁ Βοναπάρτης ἄν νικηθήκανε στή Ρωσία, νικηθήκανε ἀπό τίς ἀποστάσεις, ἀπό τό κλίμα, ἀπό τήν ἐξαφάνιση τοῦ ἀντιπάλου μπροστά τους, ἀπό τήν φθορά πού ἔφερε πάνω στίς δυνάμεις τους ἡ ἀπεραντοσύνη τοῦ τόπου.

Ἐκεῖνος, ὅμως, θαρρεῖ πώς στόν δυσμενῆ παράγοντα «ἀποστάσεις» ἀπαντάει μέ τήν ταχύτητα, καί στήν «ἀπεραντοσύνη» μέ τό μοτέρ. Ὁ Ναπολέων κυνηγοῦσε τόν Κουτούζωφ μέ τά πόδια. Μέ νταλίκες βοδιῶν κουβαλοῦσε ὁ Λαϊβενχάουπτ στόν Κάρολο τό ψωμί πού ὁ βασιλιάς τῆς Σουηδίας ἐγύρευε γιά νά μπορέση νά καταλάβη τή Μόσχα. Ὁ Χίτλερ, ὅμως, ἔχει, τώρα, τά θωρακισμένα του, πού μποροῦν καί πηγαίνουν μέσα σέ διάστημα δέκα ἡμερῶν ἀπό τό Ἄϊφελ στή Μάγχη, ἀπό τήν Τριπολίτιδα στήν Αἴγυπτο, ἀπό τό Δούναβη στό Αἰγαῖο. Διαθέτει καί τίς ἀεροπορικές του μεταφορές, μέ τίς ὁποῖες μπορεῖ σέ στιγμή ἀνάγκης νά ἀντικαταστήση τίς γήϊνες μεταφορές του. Τέλος, φρονεῖ, πώς τά προηγούμενα τοῦ 18ου καί τοῦ 19ου αἰῶνος δέν ἔχουν ἐφαρμογή πάνω στή δική του τή Βέρμαχτ.

Ἑτοιμόρροπος γίγαντας

● Ἀπομένει τό ζήτημα τοῦ ἀντιπάλου. Δέν εἶναι κανένας ἄλλος λαός καλύτερα σέ θέση νά ζυγίση τούς Ρώσους ἀπό

→ Συνέχεια εἰς τήν 3ην σελίδα

ΑΝΑΓΚΗ ΧΑΡΑΞΕΩΣ ΜΟΝΙΜΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Ο ΑΠΟΔΗΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ

ΤΡΙΑ ΑΡΘΡΑ ΤΟΥ κ. ΜΙΧ. Γ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

2 Βουλευτοῦ Κοζάνης — τέως Ὑπουργοῦ

ΕΙΣ ΤΟΝ τεράστιον χῶρον τῆς μεγάλης Ἀμερικανικῆς Συμπολιτείας ζοῦν, ἐλεύθεροι καί ἴσοι πρός ὅλους, ἑκατοντάδες χιλιάδων Ἑλληνικῆς καταγωγῆς Ἀμερικανοί πολῖται. Πόσοι ἀκριβῶς εἶναι, κανείς δέν φαίνεται νά γνωρίζη. Ὁ ἀριθμός τῶν δύο ἑκατομμυρίων εἶναι ἐνδεχομένως ὑπερβολικός, ἀλλά ὄχι ἀπίθανος. Πρόκειται περί νέων μεταναστῶν, οἱ Ἕλληνες τῆς Ἀμερικῆς δέν ἦσαν οἱ πρῶτοι ἄποικοι, οἱ ἐγκατασταθέντες ἐκεῖ πρό τριακοσίων ἤ διακοσίων ἐτῶν, μόλις κατά τάς ἀρχάς τοῦ παρόντος αἰῶνος τό μεταναστευτικόν ρεῦμα ἔσπρωξεν ἀπό τήν πτωχήν Ἑλλάδα τούς πρώτους. Ὑπάρχουν καί ἀρκετοί μεταπολεμικοί μετανάσται, ὅπως ὑπάρχει καί ἡ γενεά ἡ γεννηθεῖσα εἰς τήν χώραν ἐκείνην. Διά τό μέλλον, ὁ νέος ἀμερικανικός μεταναστευτικός νόμος θά ἐπιτρέψη τήν εἴσοδον ἀρκετῶν χιλιάδων Ἑλλήνων ἀπό ἐφέτος, μέ μέγιστον τόν ἀριθμόν τῶν 20.000 κατ' ἔτος ἀπό τοῦ 1968.

Οἱ πρῶτοι μετανάσται ἦσαν οἱ πτωχοί, ἀμόρφωτοι κατά τό πλεῖστον Ἕλληνες, οἱ πρωτοπόροι πού ἐπάλαισαν σκληρά διά νά ἐπιβιώσουν ἐναντίον τῆς ἀγνοίας τῆς γλώσσης, τῶν διαφορετικῶν συνηθειῶν, τοῦ ἀσυνήθους δι' αὐτούς ρυθμοῦ τῆς ζωῆς καί, ἐνίοτε, τῆς ἐναντίον των προκαταλήψεως, διότι καί αὐτή ὑπῆρξε. Μετά ἀγῶνα δεκαετιῶν ἐπέτυχαν, ἐρρίζωσαν, προώδευσαν οἰκονομικῶς καί ἔδωσαν εἰς τά παιδιά των ἐκεῖνο πού ἔλειπεν εἰς ἐκείνους, τήν μόρφωσιν. Ἡ δευτέρα γενεά ἔχει ἐπιστήμονας καί μεγάλους ἐπιχειρηματίας, εἶναι ἡ δευτέ-

→ Συνέχεια εἰς τήν 5ην σελίδα

ΕΝΑ ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΚΑΝΔΑΛΟΝ

ΤΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙ ΣΥΝΕΒΗ ΜΕ ΤΟΝ ΜΠΕΝ ΜΠΑΡΚΑ

Μυστικαί ὑπηρεσίαι καί μεταμφιεσμένοι ἀστυνομικοί μετέχουν εἰς τήν ἀπαγωγήν

1 ΔΙΑ ΠΡΩΤΗΝ ΦΟΡΑΝ, ΜΙΑ ΠΛΗΡΗΣ ΑΦΗΓΗΣΙΣ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ

ΠΑΡΙΣΙ, 24 Ἰανουαρίου. Ἰδιαιτέρα Ὑπηρεσία.— Ἡ ἑβδομαδιαία ἐπιθεώρησις «Ἐξπρές» κατηγορεῖ τόν Γάλλον ὑπουργόν Ἐσωτερικῶν κ. Φρέ ὅτι ἐγνώριζε τήν συνωμοσίαν διά τήν ἀπαγωγήν τοῦ Μαροκινοῦ ἡγέτου Μπέν Μπάρκα καί διατυπώνει κατηγορίας ἐναντίον τοῦ κ. Λεμαρσάν, σημαίνοντος βουλευτοῦ τοῦ φιλοντεγκωλικοῦ κόμματος. Τό προεδρικόν μέγαρον ἐξ ἄλλου ἐχαρακτήρισεν ὡς ἀπολύτως ἀβάσιμον τήν μεταδοθεῖσαν ὑπό τοῦ μαροκινοῦ πρακτορείου πληροφορίαν, ὅτι ὁ Πρόεδρος Ντέ Γκώλ ἐδέχθη τόν Μπέν Μπάρκα δύο φοράς, ὀλίγον πρό τῆς ἐξαφανίσεως τοῦ τελευταίου.

Τό «Ἐξπρές» ἰσχυρίζεται, ἐπί τῇ βάσει μαγνητοφωνημένης συνεντεύξεως τήν ὁποίαν ἔδωσεν ὁ ἤδη νεκρός γκάγκστερ Ζώρζ Φιγκόν, ὅτι ὁ ὑπουργός Ἐσωτερικῶν τοῦ Μαρόκου στρατηγός Οὐφκίρ ἐδολοφόνησεν αὐτοπροσώπως διά μαχαίρας τόν Μπέν Μπάρκα εἰς μίαν παρισινήν βίλλαν, ὅπου εἶχεν ἐγκλεισθῆ ὁ Μαροκινός ἡγέτης μετά τήν ἀπαγωγήν. Ὁ στρατηγός Οὐφκίρ, κατά τήν αὐτήν ἐπιθεώρησιν, προσέφερεν ὡς ἀμοιβήν εἰς τούς ἀπαγωγεῖς τοῦ Μπέν Μπάρκα 700 χιλιάδας γαλλικῶν φράγκων (4.200.000 δρχ.).

Ἡ ἰδία ἐπιθεώρησις δημοσιεύει συνέντευξιν τοῦ Φιγκόν ἐνοχοποιοῦσαν τόν σημαίνοντα βουλευτήν τοῦ φιλοντεγκωλικοῦ κόμματος Λεμαρσάν, ὁ ὁποῖος φέρεται προτείνας εἰς τόν πρώην γκάγκστερ διαβατήριον καί χρήματα διά νά φύγη ἀπό τήν Γαλλίαν. Ἀλλά ὁ Φιγκόν—ὡς ἀναφέρει τό ἄρθρον—ἐπίστευεν ὅτι ὁ ἐν λόγῳ βουλευτής ἐπεθύμει τήν θανάτωσίν του. Ὁ περί οὗ ὁ λόγος βουλευτής ἐξητάσθη σήμερον ὡς μάρτυς ὑπό τοῦ ἀνακριτοῦ.

Ἐν τῷ μεταξύ, ἡ Γαλλία καί τό Μαρόκον ἀνεκάλεσαν ἀντιστοίχως τούς πρεσβευτάς των, χωρίς νά ἀναγγείλουν διακοπήν σχέσεων.

ΠΑΡΙΣΙ, Ἰανουάριος. — Ἐντός μιᾶς καί μόνον ἑβδομάδος ἡ ὑπόθεσις Μπέν Μπάρκα ἐκηλίδωσε τήν ὑπόληψιν δύο κυβερνήσεων. Πιθανόν δέ νά θίξη τήν Μοναρχίαν τοῦ Μαρόκου περισσότερον ἀπό τήν Δημοκρατίαν τοῦ Ντέ Γκώλ, ἐνῶ ἔχει ἤδη ἐπέλθει κρίσις εἰς τάς γαλλο-μαροκινάς σχέσεις. Εἰς τήν Γαλλίαν, τό σκάνδαλον ἀπεκάλυψε τήν ἐπικίνδυνον ἐπέκτασιν τῆς δραστηριότητος τῆς ἀστυνομίας, τῶν μυστικῶν ὑπηρεσιῶν καί τῶν πρακτόρων των, πού ἔχουν προωθήσει κακοποιά στοιχεῖα καί πληροφοριοδότας παντοῦ ὄπισθεν τῶν κρα-

ΤΟ ΒΗΜΑ OBSERVER

→ Συνέχεια εἰς τήν 5ην σελίδα

Ὁ στρατηγός Μωχαμέτ Οὐφκίρ, ὑπουργός Ἐσωτερικῶν τοῦ Μαρόκου, ἀσπάζεται τήν χεῖρα τοῦ Βασιλέως Χασάν, ἀσυγκίνητος ἀπό τήν διεθνῆ κατακραυγήν καί ἀπό τό ἔνταλμα συλλήψεως πού ἐξέδωκεν ἐναντίον του, ἡ γαλλική Κυβέρνησις

ΟΙ ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΕΣ ΤΟΥ ΒΗΜΑΤΟΣ

ΟΙ ΕΠΙΦΑΝΕΙΣ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ

(Χρονικόν τοῦ ἐθνομάρτυρος Κυδωνιῶν Γρηγορίου)

ΤΟΥ ΗΛΙΑ ΒΕΝΕΖΗ
Ἀκαδημαϊκοῦ

ΕΙΝΑΙ ἀμείλικτος αὐτός ὁ νόμος τῆς ἱστορίας: ἡ τιμή γιά κάθε γενναία πράξη, γιά κάθε συμβάν μέγα, γιά κάθε νίκη ἤ γιά κάθε μαρτύριο ἀνήκει στόν ἕνα, στόν πρῶτο. Ποτέ, ἤ σπανιώτατα, στόν δεύτερο ἤ σέ πολλούς. Ἡ ἱστορία ἔχει ἀνάγκη νά συμπυκνώνη στόν ἕνα τήν πράξη, νά ἀναθέτη σ' αὐτόν τόν ἕνα νά τήν προβάλη, σ' αὐτόν νά ρίξη τό φῶς, σ' αὐτό τό φῶς νά κρατήση τή μνήμη, τήν τόσο ἀμφίβολη, τῶν ἀνθρώπων. Εἶναι ἀνεξήγητο πώς οἱ μάρτυρες καί οἱ ἥρωες, ξέροντας ὅτι σπανίως ἔρχονται πρῶτοι, γίνονται ὡστόσο μάρτυρες καί ἥρωες. Ἡ ψυχή τοῦ ἀνθρώπου ὅ,τι ἀντιμάχεται περισσότερο εἶναι ἡ λησμοσύνη. Οἱ μάρτυρες καί οἱ ἥρωες φαίνεται πώς προετοιμάζονται καί γι' αὐτό.

Αὐτά σκεπτόμουν ξαναδιαβάζοντας χτές τή νύχτα τό χρονικό τοῦ βίου καί τοῦ μαρτυρικοῦ θανάτου τοῦ Μητροπολίτου Κυδωνιῶν Γρηγορίου τοῦ ἀπό Στρωμνίτσης, γραμμένο ἀπό τόν διαπρεπῆ Μητροπολίτην Μυτιλήνης κ. Ἰάκωβον Κλεόμβροτον. Τό ἴδιο βράδυ, κάποιος ἐπιφανής θεολόγος, πανεπιστημιακός διδάσκαλος, μᾶς ἔλεγε μέ συντριβή καί ἀγανάκτηση περιστατικά πού ἐξηγοῦσαν τή γνώμη του: ὅτι μόνο ἀνατρέχοντας στό παρελθόν τῆς Ὀρθοδοξίας, στίς μεγάλες μορφές τῶν δεσποτάδων τῆς Τουρκοκρατίας, μποροῦμε νά βροῦμε παρηγοριά γιά τά σήμερον συμβαίνοντα.

Τότε θυμηθήκαμε τόν Κυδωνιῶν Γρηγόριο, τόν Δεσπότη τοῦ Αϊβαλιοῦ, τόν σφαγιασθέντα ἀπ' τούς Τούρκους στά 1922. Ὁ μέγας ἀδελφός του,